



СТАНОВИЩЕ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност "професор", област на висше образование 5. Технически науки, ПН 5.13. Общо инженерство, научна специалност „Ергономия и промишлен дизайн“, по дисциплината „Теория на композицията“, обявен от Лесотехнически университет в ДВ бр. 26/21.3.2023 г., код на процедурата WWI-P-0223-103.

Кандидат за участие в конкурса е: Доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева

Изготвил становището: д-р инж.-диз. Десислава Иванова Ангелова, доцент по ПН 5.13. Общо инженерство от Лесотехнически университет

1. Кратки биографични данни за кандидата

Единственият кандидат в конкурса за академична длъжност "Професор" доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева е родена на 11.10.1978 г. в гр. София. През 2001 г. се дипломира като магистър архитект по специалност „Архитектура“ в УАСГ, гр. София. В периода от март 2003 г. до септември 2009 година работи в следните архитектурни бюра: Авангард +, Ботевград; ЕРА ООД, София; Кали ООД, София; Сашецо ООД, София; Стефан Добрев: Архитектура и дизайн, София. От октомври 2009 Стела Ташева е зачислена като докторант, специалист-архитект към Институт за изследване на изкуствата /ИИИЗК/, БАН, където през 2012 г. защитава дисертационен труд на тема: „Семиотика на архитектурната графика“. От 15.10.2009 г. до 01.03.2021 г. заема последователно длъжностите архитект, главен асистент (2012 г.) и доцент (2015 г.) в област "Теория и история на архитектурата" към ИИИЗК, БАН на пълно работно време. Арх. Стела Ташева има повече от пет години трудов стаж на академична длъжност „Доцент“ в Лесотехнически университет, факултет „Горска промишленост“, катедра „Интериор и дизайн за мебели“, като три години (13.03.2018 г. – 01.03.2021 г.) е на непълно работно време, а след 01.03.2021 г. преминава на пълно работно време. Член е на няколко професионални и научни организации: КАБ (Камара на архитектите в България); САБ (Съюз на архитектите в България), СУБ (Съюз на учените в България), Balkan History Association, Docomomo.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ

Подадените от кандидата документи съответстват на изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ. Представената справка за изпълнение на минималните Национални изисквания за заемане на академична длъжност „Професор“ отразява основните научни постижения (публикувани монографии, глави от монографии, книга, статии и доклади от конференции, и цитирания на научните публикации) на кандидата доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева. От справката е видно, че кандидатът е изпълнил всички минимални изисквания, в това число:

- Кандидатът има придобита ОНС „доктор“ с Диплома № 000165/24.7.2012, [A1] – 50 т.;
- Кандидатът има издадена монография на тема: „Дигитални средства и дизайн: теория на композицията“, издадена през 2022 година от издателство „ПОЛИС“, София, ISBN 978-954-796-102-9, с. 126, с рецензенти: доц. д-р инж. Десислава Ангелова и доц. д-р арх. Мария Давчева [B3]. Приема се като коректно отразена и се отчита в становището – 100 т.;
- Кандидатът участва с монография, която не е представена като основен хабилитационен труд на тема: „Архитектура в изкуството – изкуството в

архитектурата“, издадена през 2020 година от издателство „ПОЛИС“, София, ISBN 978-954-796-082-4, с. 172, с рецензенти: проф. д-р д.н. Наталия Михайловна Шабалина и доц. д-р Йорданка Златева Бибина [Г 5.1]. Съгласно приложения разделителен протокол, авторското разпределение е равноправно, в съотношение 50% и 50%, което води до извода, че така представения труд не отговаря на т.10 от Допълнителните разпоредби към ЗРАСРБ, забележките към минималните Национални изисквания и т.5 от ПРАС в ЛТУ., и **не се отчита в становището**;

- Кандидатът участва с публикувана книга на база на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на тема: „Семiotика на архитектурната графика“, БАН, 2013, ISBN 978-954-322-665-8 [Г 6.1]. Приема се като коректно отразена и се отчита в становището – **30 т.**;
- Кандидатът участва с 6 научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация [Г7.1; Г7.2; Г7.3; Г7.4; Г7.5; Г7.6] – **160 т.**, и 31 научни публикации в нереперирани издания с научно рецензиране и редактирани колективни трудове [Г8.1 ÷ Г8.31] Приемат се като коректно отразени и се отчитат в становището – **383,33 т.**;
- Кандидатът отчита три глави от колективни монографии [Г9.1, Г 9.2 и Г 9.3]. Приемат се като коректно отразени и се отчитат в становището – **25 т.**;
- Кандидатът е посочил 10 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове [Д12.1÷Д12.10]; 2 цитирания в монографии и колективни трудове с научно рецензиране [Д13.1÷Д13.2]; 10 цитирания в нереперирано списание с научно рецензиране [Д14.1÷Д14.10] и 3 рецензии за реализирани авторски продукти в специализирани издания в областта на архитектурата [Д15.1÷Д15.3]. Приемат се като коректно отразени и се отчитат в становището – **156 т.**;
- Кандидатът е ръководител на 3 успешно защитили докторанти [Е 7.1÷Е17.3]; участва в национален научен проект на тема: „Българският ХХ век в изкуствата и културата“ – ДФНИ-КО2/9, 2014-2018 [Е 18.1] и има регистриран полезен модел в съавторство с Павлина Воденова и Десислава Ангелова [Е 26.1]. Приемат се като коректно отразени и се отчитат в становището – **170 т.**;

Всички представени по конкурса материали са описани и представени с доказателствен материал. Общият брой на точките от научната продукция, които приемам в това становище са 1074.33 т., при минималните необходими 600 точки. Кандидата доц. д-р арх. Стела Ташева преизпълнява следните показатели от минималните Национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висше образование 5. Технически науки: показател „Г“ – преизпълнен с 413,33 точки (от необходими 200 т.); показател „Д“ с 56 точки (от необходими 100 т.) и показател „Е“ с 20 точки (от необходими 150 т.).

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева преподава в Лесотехнически университет от края на 2012 г., първоначално като хоноруван преподавател, а от 2018 г. на трудов договор. За учебната 2022/2023 г. води лекции и упражнения по дисциплините "Теория на композицията" и "Формообразуване" за студентите от ОКС „бакалавър“ и дисциплините "Представяне на дизайнерски проекти", "Въведение в дизайн на градската среда" и „Дизайн на осветителни тела“ за студентите от ОКС „магистър“.

Доц. д-р арх. Стела Ташева е атестирана в Лесотехническият университет през декември 2021 г. с оценка „мн. добра“.

Доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева е била научен ръководител на трима редовни докторанти – двама по научна специалност „Теория и история на архитектурата“, професионално направление 5.7 Архитектура, строителство и геодезия към Институт за

изследване на изкуствата при БАН, и един по научна специалност „Ергономия и промишлен дизайн“, професионално направление 5.13. Общо инженерство към Лесотехнически университет. Успешната защита на тези докторанти е висок атестат за професионалното ниво на нейната научна работа.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Доц. д-р арх. Стела Ташева е била част от колектива на проект: „Българският XX век в изкуствата и културата“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ с номер ДФНИ-КО2/9 в периода 2014-2018 г.

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати

Публикуваните от доц. д-р арх. Стела Ташева научни резултати след придобиване на академичната длъжност „Доцент“ могат да се анализират по следния начин:

Общ брой публикации – 41. От тях:

Хабилитационен труд – монография – **1 брой (самостоятелна);**

Публикации (статии и студии) в научни издания: **40 броя:**

Студиите и статиите могат да бъдат класифицирани както следва:

- публикации в списания с импакт фактор – не;
- реферирани в Web of Science и/или в SCOPUS – **6;**
- в нереперирани научни списания – **23;**
- в редактирани колективни томове – **8;**
- в колективни монографии – **3;**

Място на публикуване – от 40 броя:

- в България – **27;**
- в чужбина – **13;**

Език, на който са публикувани – 41 броя:

- на български език – **21;**
- на руски език – **2;**
- на английски език – **18;**

Брой на съавторите – общо 12 броя:

- самостоятелни – **11;**
- с един съавтор – **25;**
- с двама съавтори – **2;**
- с шест съавтори – **1.**

Представената научноизследователска дейност на кандидата е основно в областта на теорията на архитектурата. Предмет на изследване са следните теми:

- Дигитални средства под формата на софтуерни възможности, прилагани в композиционните решения в дизайна и архитектурата в България (1 монография);
- Съвременна архитектура и дизайн (6 статии);
- Архитектурна графика и нейните отражения в артефакти и реализации. (5 статии);
- Архитектурни мотиви и изображения в предмети и продукти на изкуството и дизайна. (11 статии);
- Анализи на значими явления и автори. (18 статии).

4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)

Доц. д-р арх. Стела Ташева участва в конкурса с **22 цитирания**, от които: **10 цитирания** в чуждестранни и български научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове; **2 цитирания** в монографии и колективни томове с научно рецензиране с

автори от България, и **10 цитирания** в чуждестранни и български нереферирани списания с научно рецензиране. Реализираните авторски продукти са широко отразени в различни специализирани издания и медии в областта на архитектурата в България.

4.4. Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

В Становището не са коментирани приносите на представените в конкурса публикация под номер Г8.12 и регистриран полезен модел [Е 26.1], в които сме съавтори. Декларирам, че участието ни в разработването и публикуването им е равностойно.

Основните приноси, свързани с дисциплината на конкурса, са изведени в монографията „*Дигитални средства и дизайн: теория на композицията*“, която е личен принос на кандидата и могат да се обобщят по следния начин:

Научни приноси:

- Откриване и определяне на нови композиционни тенденции в следствие на употребата на дигиталните средства;
- Създаване на кратка история на навлизането на дигиталните средства в България, включваща изследване на авторски концепции, професионални характеристики и работни традиции в дизайна и архитектурата в края на ХХ и началото на ХХІ век, в която са проследени различните форми на приложение на дигитални средства в професионалното, предимно композиционно, пространство.

Научно-приложни приноси:

- Актуализация и представяне на основни професионални термини в контекста на дизайна и архитектурата;
- Документиране на работни практики, автори, форми на обучение и техники в дизайна, архитектурата и строителството в края на ХХ и началото на ХХІ век;
- Систематизиране на понятия и гледни точки в областта на дигиталните технологиите, чрез което е проследен обхвата на приложението на дигиталното както в практиката, така и в композиционните търсения.

Приложни приноси:

- Достъпно систематизирано представяне на ключови композиционни термини и решения, които са ценен източник за широк кръг от съвременните специалисти и учащи се.

Обобщавайки съдържанието на останалата представена научна продукция във вид на публикации в списания, колективни токове и колективни монографии, могат да се обобщят следните групи приноси:

Научни приноси:

- Разкриването на теоретични взаимосвързки и класификации в развитието на графичния език и на неговите паралели както в аналоговите форми, така и в технологиите на бъдещето;
- Разработка и апробиране на методология за анализ на архитектурни мотиви и изображения в предмети и продукти на изкуството и дизайна, която разкрива различни еволюционни форми и синтез.

Научно-приложните приноси:

- Архивиране и систематизиране на данни за редица значими явления и автори с принос към еволюцията на архитектурата, дизайна и градската среда;

Приложни приноси:

- Обогаляване на съществуващите знания чрез популяризиране на термини и теоретични подходи, които обогатяват както тясно специализираните професионалисти и експерти, така и широк кръг от читатели;
- Подпомагане на обучението чрез прилагане на резултатите в учебната практика.

5. Оценка на личния принос на кандидата

От представените материали по конкурса за „Професор“, монографията и 11 научни публикации са изцяло лично дело на кандидата. От публикациите, които са в съавторство, доц. д-р арх. Стела Ташева е водещ автор в 20 бр. Представен е разделителен протокол за публикациите в съавторство с доц. Саша Лозанова, където се посочва, че авторското разпределение е равноправно, в съотношение 50% и 50%.

Приносите от научноизследователска дейност на кандидата в областта на теорията на архитектурата и дизайна, подкрепят и затвърждават академичното развитие, и логически водят до израстване в следваща академична длъжност.

6. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки към научно-изследователската, учебно-преподавателската и експертната дейност на доц. д-р арх. Стела Ташева.

Имам две препоръки към кандидата:

Едната препоръка касае популяризирането на научните резултати. Бих препоръчала доц. д-р арх. Стела Ташева да работи в посока на разпространение на научните си трудове в списания с Импакт Фактор.

Другата ми препоръка касае ръководството и участието в научни и научно-приложни проекти, където считам, че кандидата има потенциал да разшири и затвърди своите научни приноси.

7. Лични впечатления

Познавам доц. д-р арх. Стела Ташева от времето, когато започна работа в катедра „Интерииор и дизайн на мебели“ като хоноруван преподавател. Впечатленията ми от нейната преподавателска и научно-изследователска работа са много добри. Тя притежава висока култура и непрекъснат порив да развива творческия си потенциал. Всеотдайна е в работата си със студенти и докторанти. В научната си дейност е отговорна и отговаря с ентузиазъм на всяко едно предизвикателство. Като колега е внимателна, лоялна и отзивчива.

8. Заключение

Гореизложените факти и приложеният доказателствен материал показват, че кандидатът доц. д-р арх. Стела Ташева се е изградила като преподавател и учен в областта на теорията на архитектурата. Представената научна продукция по конкурса изпълнява критериите на Наукометричните изисквания за заемане на АД „професор“ в ЛГУ.

В заключение на всичко казано **ПРЕДЛАГАМ** кандидатът доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева да заеме академичната длъжност "професор" по дисциплината „Теория на композицията“ от ПН 5.13. Общо инженерство

Изготвил становището:

Л /
TV

Становището е преработено на: 27.7.2023 г.